

Bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti sodi med najpomembnejše dosežke revolucije, ki jih moramo še močneje negovati in jih poglabljati. Tako nekateri še vedno menimo.

Tako so zapisali pred devetimi leti taborniki v Kraljevu, ko so ustanovili edinstveni taborniški odred JUGOSLAVIJA. Bratski odred Jugoslavija — BOJ vključuje po en taborniški odred iz vsake republike in pokrajine. Po en najboljši odred. Seveda pa vsako društvo v svojem razvoju dosega vzpone in padce. Večje in manjše. Dogovor BOJ je bil že pred devetimi leti, da si morajo vsi med seboj pomagati, sodelovati na vseh področjih dela, si bratsko pomagati in nesebično sodelovati v dobrem in slabšem. Taka usmeritev se je v devetih letih dela potrdila z vse boljšim sodelovanjem. Vedno boljši so prijateljski stiki med člani vseh osmih odredov: GOČKI PARTIZAN iz Kraljeva — SR Srbija, MARŠAL TITO iz Skopja — SR Makedonija, MIRO POPARA iz Sečnja — AP Vojvodina, TITIVI DEČACI iz Prizrena — ŠAP Kosovo, GOJKO KRUSKA iz Cetinja — SR Crna gora, JURE GALIC-Veliki iz Ljubuškega — SR BiH, MIRKO KALITERNA iz Splita — SR Hrvatska, ODRED ROŽNIK iz Ljubljane — SR Slovenija.

Večji del odredov je tudi za leto 1985 prejel najvišji naziv, ki ga lahko prejme taborniški odred za preteklo delo — naziv PARTIZANSKI ODRED. Nekateri so že več kot desetkrat prejeli to visoko odličje, ki ga je težko osvojiti. Torej gre vendarle za določeno kvaliteto pri delu teh odredov tudi pri običajnih taborniških dejavnostih, katerih krona pa so izvenrepubliški bratski stiki.

BRATSKI ODRED JUGOSLAVIJA je bil ustanovljen v počastitev DNEVA REPUBLIKE, 29. novembra pred devetimi leti. Zato so praviloma tudi letne skupščine na ta dan vsako leto. Vsako leto je eden od odredov koordinator, ki povezuje aktivnosti vseh osmih članov, obvešča o razvoju, problematiki, izrednih akcijah članov, sklicuje seje starešinstva in kontaktira z Zvezo tabornikov Jugoslavije in republiškimi zvezami tabornikov.

Odred TITIVI DEČACI iz Prizrena je bil letošnji gostitelj za dan republike. Predstavniki odreda Gojko Kruška iz črnogorskega Cetinja so predali Prizrenčanom prapor bratskega odreda Jugoslavija z osmimi trakovi. Z napisi vseh osmih članov za leto dni.

PRIZREN

To je staro mesto na južnem robu Metohije. Po popisu iz leta 1981 šteje prek 135.000 prebivalcev. Od tega jih je skoraj 70 odstotkov albanske narodnosti, 12,5 je Muslimanov, 8,7% je Srbov, 6% je Turkov, 2% Romov...

V 76 naseljih deluje 43 krajevnih skupnosti, od tega 13 v mestu. Okrog 67.000 prebivalcev stanuje v mestu. Kmetijsko prebivalstvo predstavlja prek 30% prebivalstva.

V občini je 44 organizacij združenega dela in delovnih skupnosti. 14 je organizacij združenega dela z industrijsko proizvodnjo, 7 s kmetijsko itd. Zaposlenih je okrog 18.000 prebivalcev, od tega v družbenem sektorju 16.071. Največje organizacije združenega dela so: PROGRES, industrija sintetičnih prej; PRINTEKS tekstilna industrija; PIK PROGRES, kmetijski kombinat; LIRIA, trgovsko podjetje na veliko in malo; KOMUNA, tovarna obutve in športne obutve; ELAN, gradbena, delovna organizacija; UNIVERZAL komunalna obrtna organizacija; METALAC OZD kovinskih konstrukcij; FAMIPA, tovarna kovinsko-plastičnih in zlatih izdelkov; FARMAKOS, tovarna zdravil in zdravilnih zelišč; RAMIZ SADIK, grafična industrija; FILIGRAN, organizacija za izdelavo zlatega nakita itd.

Prizren ima 23 osnovnih šol, 5 srednjih in eno višjo. V sedmih knjižnicah imajo 66.931 knjig. Mesto ima še tri muzeje, 11 kulturnoumetniških društev in 4 kinodvorane. Prek 40.000 mladih je vključenih v številna društva in družbene organizacije.

Poprečna nadmorska višina Prizrena je 412 metrov, meji na šest občin in na LR Albanijo.

V 13. in 14. stoletju je bila v bližnjem gradu Ribnica prestolnica kralja Milutina, carjev Dušana in Uroša. Prizren je znano trgovsko mesto s kolonijo trgovcev iz Dubrovnika in kovnicno denarja. Za časa Turkov je bil Prizren med najbogatejšimi mesti na Balkanu. Zanimivi so ostanki velike trdnjave in samostana, ki ju je zgradil car Dušan. Mesto se ponaša tudi s šte-

vilnimi džamijami.

Med pomembnejše kulturozgodovinske objekte gotovo sodijo spomenik narodnim herojem Bori in Ramizu (Srbu in Albancu) v Lendovici, muzej revolucije, Sinan Paševa džamija, Aman, Dušanov grad idr. Tu potekajo številna mednarodna in jugoslovanska kulturna, znanstvena in športna srečanja.

Prizren je pobraten z Gornjim Milanovcem, Leskovcem, s Subotico, Hercegovinom, SO Vračar — Beograd, z Bingenom iz ZR Nemčije in z Maltepo iz Turčije.

To vse zanima popotnika, ko se prvič srečuje z mestom, o katerem je že precej slišal, doživel pa ga še ni.

Mednarodni vlak Akropolis, za katerega ne dobiš rezervacije niti za sedeže, še manj za morebitni spalniki, vozi, kot se mu zdi. Znan je po zamudah. Tudi 200 in več minut te pusti čakati. Tudi v Ljubljano je iz Muenchna prišel z zamudo, v Kosovo polje pa z več kot eno uro. Še sreča, da tam čaka nanj »šino-bus«, motorni vlak, ki kar dobro prodira po valoviti pokrajini do Prizrena. Vmes se velikokrat ustavi in naloži može z belimi čepicami, povitimi s šali, številne romske družine, trgovce z doma spletenimi nogavicami, sadjem in zelenjavo...

Otroci so v vlaku prepisovali razne napise v albansčini. Še sreča, da je poleg albanskega besedila tudi srbsko! Sprevodnik je prijazen, svetuje, pomaga, pa tudi kara.

Tabornik-vodič, študent, pričaka našo skupino. Pove, da je bil izbran, da nas spremlja in nam pomaga med našim bivanjem v Prizrenu. Spremi nas v dom JLA, kjer je bila svečanost. Kljub zamudi Akropolis pridemo tri minute pred začetkom skupščine.

Skupščina Bratskega odreda JUGOSLAVIJA (BOJ) ob dnevu republike je bila osrednja proslava v Prizrenu. Zato se je dobesedno trlo gostov, televizijcev, novinarjev radia in časopisov.

Prizrenski taborniki so se uvrstili po prejetih odličjih verjetno kar v sam vrh organizacij pri nas. Sami smo menili, da smo še više, vendar toliko državnih in pokrajinskih ter republiških (SR Srbija) priznanj pri nas niti ne poznamo.

Predsednik in drugi predstavniki družbenopolitičnih organizacij SAP Kosovo, občine Prizren, Zveze tabornikov Srbije in ZT Kosova ter JLA so prejeli številna priznanja za zgledno sodelovanje in podporo taborniškimi organizacijami.

Predsednik skupščine občine Prizren je npr. poudaril, da taborniki predstavljajo najboljše povezano mladinsko vzgojno organizacijo pri njih in na Kosovu nasploh. Poudaril je pomen razvijanja bratstva in enotnosti narodov in narodnosti v SFRJ ter pohvalil tabornike, ki so prvi nosilci te aktivnosti, ki ji pri njih posvečajo največ pozornosti. Pozval je občinske organizacije borcev, JLA, predstavnike organizacij združenega dela, češ da pomoč tabornikom ni le enkratna naložba. Sam je obljubil vso pomoč tudi v prihodnje.

Predsednik Zveze tabornikov Srbije in ZT Kosovo Bajram Selimi je izrekel visoko priznanje tabornikom in skupno s častnim starešino odreda Svetislavom Dolaševićem izročil knjižna darila predstavnikom delegacij iz drugih republik.

Domačini so presenetili z zanimivim kulturnim programom; nastopale so folklorne skupine v turških in albanskih nošah, zabavni ansambel s pevko pa je tudi na kasnejšem klubskem srečanju spremljal mlade plesalce, ki so se za zaključek objeli še v nepogrešljivem kolu.

Nacionalno vprašanje je, kot kaže, pri nas v modi. Ne mladi, ampak starejši poslušajo in napihujejo morebitne manjše spore, ki jih poznamo še več z domačin plesov, veselic in podobnih srečanj mladine. Mladi se sploh ne zmenijo za to, ali si Turek ali Rom, Bosanec ali Hrvat itd. Pomembna je simpatična družba. Na plesu, tekmovanju, družabnem srečanju ob petju pesmi smo vsi ena sama velika družina, ki se ne zmeni za natančevanja po časopisih, radiu in televiziji.

Naši taborniki so se pogovarjali za lokalni radio. V slovenščini. Bodo že prevredli v svoje jezike, če ne bo kaj razumljivo. Novinarja je predvsem zanimalo, kakšen vtis so dobili naši otroci ob prvem obisku ko-

sovskih tabornikov, Prizrena. Samo pohvalne besede mladih. Res pa je, da so naši skupini posvečali morda le malce preveč pozornosti, in to od predsednika skupščine občine pa do domačih tabornikov. Prizrčen neprisljilen sprejem, odkrita beseda v številnih razgovorih, dogovori o nadaljnjem sodelovanju, medsebojna izmenjava simboličnih spominkov, naslovov, strokovne taborniške literature itd., vse to zapusti dobre vtise. Morda za dlje časa. Preveč je bilo presenečenj. V Ljubljani smo prebrali kar precej drugačne informacije o Kosovu. Taborniki na Kosovu, tudi v Prizrenu, so se ob tako imenovanih kosovskih nemirih pravilno in energično postavili v bran vsem, ki so hoteli stvari speljati v napačne smeri. Izkazali so se in opravičili obstoj ter potrdili, da uresničujejo taborniške zakone, program organizacije, sprejete sklepe.

OBISK KARAVLE

Okrog 18 km je do albansko-jugoslovanske meje. Za Slovence gotovo zanimiva točka za obisk. Komandirja karavle ni bilo, pa nas je zato sprejel njegov namestnik. Slovenec z Bleda. Več Slovencev služi tu vojaški rok. Zanimive zgodbe smo slišali, kako je tu. Malce smo pogledali naokrog, pa smo takoj zagledali svetlikajoče se zelene kupole albanskih bunkerjev. V neposredni bližini karavle je še pred letom dni bilo veliko jezero, ki je napajalo albansko elektrarno. Slednji je popustil jez, pa naši kmetje sedaj spet sadijo po poljih, ki jih je zapustila voda. Albanci so jez skoraj popravili, pa ga je visoka voda spet podrla. Spet so bili brez toka. Res pa je, da veliko elektrike Albanija izvažajo. Tudi v Jugoslavijo. Vojaki na karavli se pohavalijo z mimimi sosedi. Nobenih težav. Sami si krajšajo prosti čas s športnimi igrami. V bližini je meja s carino itd. Tudi tu je bolj mimo, le manjše število prehodov v obe smeri po zelo zanimivem ceremonialu, ki je za nas, ki smo vajeni, recimo, skočiti na »kapučino« v Gorico, več kot pretiran. Smešen. Zaprtost naših južnih sosedov se nadaljuje, čeprav menda že rahlo popušča. Ob obisku carine smo se morali kmalu umakniti. Menda je prišel jugoslovanski par, ki je želel čez mejo. Tedaj se mora ves prostor izprazniti...

TOVARIŠKO SREČANJE

Potekalo je v študentskem domu, kjer so gostje tudi prenočili. Domači taborniki so v sodelovanju s Filatelističnim društvom »Boro i Ramiz« iz Prizrena izdali posebno enobarvno dopisnico z žigom prvega dne. Žal jo je lahko le redkokdo dobil, saj je bila 1. decembra nedelja, pošta pa je bila le nekaj časa odprta... Za tabornike-filateliste nov posladek!

Prizrenčani so natisnili tudi vabila. V treh jezikih. Program poteka skupščine tudi v treh jezikih. Podelili so večbarvna priznanja (zahvale) za sodelovanje, uspešen razvoj organizacije...

Klubovci so se posebej sestali. Pripravili so program dela za leto 1986, pomenili so se o strokovnem delu, vzgoji kadrov. Ostali pa so se pozno v noč dogovarjali, katerih akcij se bodo še udeležili. Poleg obveznih seveda. Mladi so radi skupaj, radi se družijo. Zakaj jim tega ne bi omogočili. Vsi kraj SFRJ so omogočili ugodne popuste za potovanja mladih, le v SR Sloveniji so popusti že pet mesecev ukinjani...

Potovanje mladih iz kraja v kraj, iz republike v pokrajino, iz države v državo, je nujno. Normalno za neuvrščeno državo, kot je Jugoslavija. Nujno za državo, ki si je na prvo mesto v političnem sistemu postavila poglobljeno razvijanje bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi. To je najmočnejša vez, ki jamči nemoten razvoj v večnacionalni družbi, kot je naša. Le čemu potem odrekati sicer minimalna sredstva za mlade, da bi nadaljevali s to dejavnostjo? Čemu smo le v SR Sloveniji tako prepričani, da simboličnih sredstev za popuste mladih za potovanja ne potrebujemo? Naj drugi potujejo v naše kraje, mi pa naj ostanemo zaprti v svoje ograde? Lahko le upamo, da bo v letu 1986 več sredstev za potovanja mladine. Leta 1986 proslavljamo 45. obletnico vstaje jugoslovanskih narodov!

SITo